

2024/1109

23.5.2024.

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/1109

od 10. travnja 2024.

o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za nadležna tijela i administrativnih postupaka za certifikaciju, nadzor i osiguravanje provedbe propisa o kontinuiranoj plovidbenosti certificiranih sustava bespilotnih zrakoplova te o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2023/203

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 62. stavak 14. i stavak 15. točke (a), (b) i (c) te članak 72. stavak 5.,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 58. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1139 detaljni zahtjevi za kontinuiranu plovidbenost certificiranih sustava bespilotnih zrakoplova (UAS) kojima se upravlja u „posebnoj kategoriji” i za koje se mora dobiti svjedodžba o plovidbenosti, za njihove komponente i za organizacije i osoblje uključene u te aktivnosti utvrđeni su u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1107 ⁽²⁾.
- (2) Kako bi se osigurala ujednačena primjena tih detaljnih zahtjeva za kontinuiranu plovidbenost, trebalo bi utvrditi pravila i postupke za ocjenjivanje sukladnosti s tim zahtjevima koje trebaju primjenjivati nadležna tijela. Ta pravila i postupci trebali bi odražavati zahtjeve za nadležna tijela odgovorna za kontinuiranu plovidbenost zrakoplova s posadom utvrđene u Uredbi Komisije (EU) br. 1321/2014 ⁽³⁾, ali bi istodobno trebali biti prilagođeni specifičnom okviru za UAS-ove.
- (3) Kako bi se držalo pod kontrolom sigurnosne rizike koji proizlaze iz prijetnji za informacijsku sigurnost, potrebno je da nadležna tijela odgovorna za kontinuiranu plovidbenost certificiranih bespilotnih zrakoplova i njihovih komponenti primjenjuju zahtjeve za upravljanje rizicima za informacijsku sigurnost koji bi mogli utjecati na sigurnost zračnog prometa utvrđene u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2023/203 ⁽⁴⁾. Stoga bi Provedbenu uredbu (EU) 2023/203 trebalo izmijeniti kako bi se u njezino područje primjene uključila i ta nadležna tijela.

⁽¹⁾ SL L 212, 22.8.2018., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj>.

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/1107 od 13. ožujka 2024. o dopuni Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem detaljnih pravila za kontinuiranu plovidbenost certificiranih sustava bespilotnih zrakoplova i njihovih komponenti te u pogledu odobravanja organizacija i osoblja uključenih u te zadaće (SL L, 2024/1107, 17.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1107/oj).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 1321/2014 od 26. studenoga 2014. o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoblja uključenih u te poslove (SL L 362, 17.12.2014., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1321/oj>).

⁽⁴⁾ Provedbena uredba komisije (EU) 2023/203 od 27. listopada 2022. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za upravljanje rizicima za informacijsku sigurnost koji bi mogli utjecati na sigurnost zračnog prometa za organizacije obuhvaćene uredbama Komisije (EU) br. 1321/2014, (EU) br. 965/2012, (EU) br. 1178/2011, (EU) 2015/340, provedbenim uredbama Komisije (EU) 2017/373 i (EU) 2021/664 i za nadležna tijela obuhvaćena uredbama Komisije (EU) br. 748/2012, (EU) br. 1321/2014, (EU) br. 965/2012, (EU) br. 1178/2011, (EU) 2015/340 i (EU) br. 139/2014, provedbenim uredbama Komisije (EU) 2017/373 i (EU) 2021/664 te o izmjeni uredbi Komisije (EU) br. 1178/2011, (EU) br. 748/2012, (EU) br. 965/2012, (EU) br. 139/2014, (EU) br. 1321/2014, (EU) 2015/340 i provedbenih uredbi Komisije (EU) 2017/373 i (EU) 2021/664, SL L 31, 2.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/203/oj).

- (4) Nadležnim tijelima potrebno je dati dovoljno vremena da osiguraju usklađenost s novim pravilima i postupcima za ocjenjivanje sukladnosti certificiranih UAS-ova s detaljnim zahtjevima u pogledu kontinuirane plovidbenosti te bi se stoga ova Uredba trebala primjenjivati od 1. svibnja 2025. Zahtjeve za upravljanje rizicima za informacijsku sigurnost koji bi mogli utjecati na sigurnost zračnog prometa trebalo bi odgoditi do početka primjene Provedbene uredbe (EU) 2023/203.
- (5) Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa pomagala je Komisiji u skladu s člankom 75. stavkom 2. točkama (b) i (c) i člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1139 te je 31. kolovoza 2023. Komisiji dostavila u vezi s tim mišljenje br. 03/2023 ⁽⁵⁾.
- (6) Mjere utvrđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za primjenu zajedničkih sigurnosnih pravila u području civilnog zrakoplovstva osnovanog člankom 127. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1139,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju pravila i postupci koje nadležna tijela primjenjuju za procjenu usklađenosti s detaljnim zahtjevima za kontinuiranu plovidbenost utvrđenima u Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „sustav bespilotnog zrakoplova” ili „UAS” znači bespilotni zrakoplov kako je definiran u članku 3. stavku 30. Uredbe (EU) 2018/1139 i njegova jedinica za upravljanje i praćenje;
- (b) „jedinica za upravljanje i praćenje” ili „CMU” znači oprema za daljinsko upravljanje bespilotnim zrakoplovima kako je definirana u članku 3. točki 32. Uredbe (EU) 2018/1139;
- (c) „komponenta” znači svaki motor, propeler ili dio bespilotnog zrakoplova (UA) ili bilo koji element jedinice za upravljanje i praćenje;
- (d) „kontinuirana plovidbenost” znači svi postupci kojima se osigurava da je sustav bespilotnog zrakoplova u bilo kojem trenutku svojeg radnog vijeka sukladan s primjenjivim zahtjevima za plovidbenost i da je u stanju za siguran rad;
- (e) „održavanje” znači bilo koja od sljedećih aktivnosti ili njihova kombinacija: obnova, popravak, pregled, zamjena, preinaka ili otklanjanje kvara na sustavu bespilotnog zrakoplova ili komponenti, s izuzetkom pretpoletnog pregleda;
- (f) „organizacija” znači fizička osoba, pravna osoba ili dio pravne osobe, koja može imati poslovni nastan na više od jedne lokacije, neovisno o tome nalazi li se na državnom području država članica;
- (g) „pretpoletni pregled” znači pregled koji se izvodi prije leta kako bi se zajamčilo da je bespilotni zrakoplov sposoban za planirani let;
- (h) „glavno mjesto poslovanja” znači sjedište ili registrirano sjedište poduzeća iz kojeg se izvode glavne financijske funkcije i operativni nadzor aktivnosti iz ove Uredbe;

⁽⁵⁾ <https://www.easa.europa.eu/en/document-library/opinions>

Članak 3.

Nadležna tijela

1. Država članica imenuje jedan ili više subjekata kao nadležno tijelo s potrebnim ovlastima i dodijeljenim odgovornostima za obavljanje zadaća certifikacije, nadzora i osiguravanje provedbe propisa u skladu s ovom Uredbom i Delegiranom uredbom (EU) 2024/1107.
2. Administrativni i upravljački sustavi nadležnog tijela države članice iz stavka 1. i Agencije moraju biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu.
3. Ako država članica imenuje više od jednog subjekta kao nadležno tijelo, moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - (a) područja nadležnosti svakog subjekta jasno su određena, posebno u smislu odgovornosti i geografskih granica;
  - (b) uspostavljena je koordinacija između tih subjekata kako bi se osiguralo djelotvorno obavljanje zadaća certifikacije, nadzora i osiguravanja provedbe propisa u njihovim područjima nadležnosti.
4. Kad je to potrebno za obavljanje zadaća certifikacije, nadzora ili osiguravanja provedbe propisa, nadležno tijelo ovlašteno je:
  - (a) pregledavati evidenciju, podatke, postupke i sve druge materijale relevantne za obavljanje zadaća certifikacije, nadzora ili osiguravanja provedbe propisa;
  - (b) praviti kopije takve evidencije, podataka, postupaka i drugog materijala ili izvadaka iz njih;
  - (c) zatražiti usmeno obrazloženje na licu mjesta od svakog člana osoblja tih organizacija;
  - (d) ulaziti u relevantne prostorije, operativne površine i prijevozna sredstva;
  - (e) provoditi kontrole, istrage, procjene, inspekcije, uključujući nenajavljene inspekcije, u vezi s tim organizacijama;
  - (f) poduzimati ili pokretati mjere za osiguravanje provedbe propisa, prema potrebi.
5. Ovlasti iz stavka 4. izvršavaju se u skladu s primjenjivim zakonskim odredbama relevantne države članice.

Članak 4.

Izmjene Provedbene uredbe (EU) 2023/203

Provedbena uredba (EU) 2023/203 mijenja se kako slijedi:

1. u članak 2. umeće se stavak 3.a:

„3.a Ova se Uredba primjenjuje i na nadležno tijelo imenovano u skladu s Prilogom I. (dio AR.UAS) Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2024/1109 (*).“

(*) Provedbena uredba Komisije (EU) 2024/1109 od 10. travnja 2024. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za nadležna tijela i administrativnih postupaka za certifikaciju, nadzor i osiguravanje provedbe propisa o kontinuiranoj plovidbenosti certificiranih sustava bespilotnih zrakoplova te o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2023/203 (SL L, 2024/1109, 17.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/1109/oj).“;

2. u članku 4. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

„2. Nadležna tijela iz članka 2. stavaka 2., 3. i 3.a moraju ispunjavati zahtjeve iz Priloga I. (dio IS.AR) ovoj Uredbi.“

Članak 5.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. svibnja 2025.

Međutim, točke AR.UAS.GEN.125 podtočka (c), AR.UAS.GEN.135 A, AR.UAS.GEN.200 podtočka (e) i AR.UAS.GEN.205 podtočka (c) Priloga primjenjuju se od 22. veljače 2026.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. travnja 2024.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

KONTINUIRANA PLOVIDBENOST UAS-ova – ZAHTJEVI ZA TIJELA

(DIO AR.UAS)

SADRŽAJ

PODDIO GEN – OPĆI ZAHTJEVI

AR.UAS.GEN.005	Područje primjene
AR.UAS.GEN.010	Nadležno tijelo
AR.UAS.GEN.115	Dokumentacija za nadzor
AR.UAS.GEN.120	Načini usklađivanja
AR.UAS.GEN.125	Informacije za Agenciju
AR.UAS.GEN.135	Trenutačna reakcija na sigurnosni problem
AR.UAS.GEN.135 A	Trenutačna reakcija na incident ili ranjivost povezanu s informacijskom sigurnošću koja utječe na sigurnost zračnog prometa
AR.UAS.GEN.200	Sustav upravljanja
AR.UAS.GEN.205	Dodjeljivanje zadaća
AR.UAS.GEN.210	Promjene u sustavu upravljanja
AR.UAS.GEN.220	Vođenje evidencije
AR.UAS.GEN.300	Načela nadzora
AR.UAS.GEN.305	Program nadzora – organizacije
AR.UAS.GEN.310	Postupak početne certifikacije – organizacije
AR.UAS.GEN.330	Promjene – organizacije
AR.UAS.GEN.350	Nalazi, korektivne mjere i opažanja – organizacije
AR.UAS.GEN.351	Nalazi i korektivne mjere – UAS-ovi
AR.UAS.GEN.355	Privremeno oduzimanje, ograničavanje i trajno oduzimanje certifikata
PODDIO CAW – PLOVIDBENOST UAS-ova	
AR.UAS.CAW.005	Područje primjene
AR.UAS.CAW.303	Praćenje kontinuirane plovibnosti UAS-ova
AR.UAS.CAW.902	Provjera plovibnosti koju provodi nadležno tijelo

Dodatak – Certifikat organizacije iz dijela CAO.UAS – EASA Obrazac 3 – CAO.UAS

PODDIO GEN

OPĆI ZAHTJEVI

AR.UAS.GEN.005 Područje primjene

U ovom se Prilogu utvrđuju uvjeti za obavljanje zadaća certifikacije, nadzora i osiguravanja provedbe propisa te zahtjevi za administrativne sustave i sustave upravljanja koje treba ispuniti nadležno tijelo odgovorno za provedbu i izvršavanje Delegirane uredbe (EU) 2024/1107.

AR.UAS.GEN.010 Nadležno tijelo

Za potrebe ovog Priloga nadležno tijelo je:

- kad je riječ o nadzoru kontinuirane plovibnosti pojedinačnog bespilotnog zrakoplova i izdavanju potvrda o provjeri plovibnosti, tijelo koje je imenovala država članica u kojoj je izvršena registracija bespilotnog zrakoplova. To je tijelo odgovorno i za nadzor kontinuirane plovibnosti jedinice za kontrolu i praćenje u mjeri u kojoj se primjenjuje na bespilotni zrakoplov registriran u toj državi članici;

- (b) kad je riječ o nadzoru organizacije kako je utvrđena u Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107:
- i. tijelo koje je imenovala država članica u kojoj se nalazi glavno mjesto poslovanja te organizacije ili druga država članica ako je odgovornost preraspodijeljena toj državi članici u skladu s člankom 64. Uredbe (EU) 2018/1139;
  - ii. Agencija, ako joj je u skladu s člankom 64. ili člankom 65. Uredbe (EU) 2018/1139 preraspodijeljena odgovornost države članice u kojoj se nalazi glavno mjesto poslovanja te organizacije.

AR.UAS.GEN.115 Dokumentacija za nadzor

Nadležno tijelo daje relevantnom osoblju sve zakonodavne akte, standarde, pravila, tehničke publikacije i povezane dokumente kako bi mu omogućilo obavljanje zadaća i izvršavanje odgovornosti.

AR.UAS.GEN.120 Načini usklađivanja

- (a) Agencija razvija prihvatljive načine usklađivanja (AMC) koji se mogu upotrebljavati za uspostavljanje sukladnosti s Uredbom (EU) 2018/1139 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima.
- (b) Alternativni načini usklađivanja mogu se upotrebljavati i za uspostavljanje sukladnosti s ovom Uredbom.
- (c) Nadležna tijela obavješćuju Agenciju o svim alternativnim načinima usklađivanja koje primjenjuju organizacije pod njihovim nadzorom ili oni sami za uspostavljanje sukladnosti s ovom Uredbom.

AR.UAS.GEN.125 Dostavljanje informacija Agenciji

- (a) Nadležno tijelo države članice obavješćuje Agenciju u slučaju bilo kakvih bitnih problema u provedbi Uredbe (EU) 2018/1139 i njezinih delegiranih i provedbenih akata u roku od 30 dana od trenutka u kojem sazna za te probleme.
- (b) Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i njezine delegirane i provedbene akte, nadležno tijelo u najkraćem mogućem roku dostavlja Agenciji sve informacije važne za sigurnost koje proizlaze iz izvješća o događajima pohranjenih u nacionalnoj bazi podataka u skladu s člankom 6. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 376/2014.
- (c) Nadležno tijelo države članice u najkraćem mogućem roku dostavlja Agenciji informacije važne za sigurnost koje proizlaze iz izvješća o informacijskoj sigurnosti koje je zaprimilo u skladu s točkom CAO.UAS.102 podtočkom (b) Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107.

AR.UAS.GEN.135 Trenutačna reakcija na sigurnosni problem

- (a) Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 376/2014 i njezine delegirane i provedbene akte, nadležno tijelo uspostavlja sustav za primjereno prikupljanje, analizu i širenje informacija o sigurnosti.
- (b) Agencija uspostavlja sustav za primjerenu analizu svih relevantnih zaprimljenih informacija o sigurnosti i bez nepotrebne odgode relevantnom tijelu država članica i Komisiji dostavlja sve informacije, uključujući preporuke ili korektivne mjere koje se trebaju poduzeti, potrebne da bi oni mogli pravodobno reagirati na sigurnosni problem koji uključuje UAS-ove, komponente UAS-a, osobe ili organizacije koji podliježu Uredbi (EU) 2018/1139 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, o izmjeni Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 1321/2007 i (EZ) br. 1330/2007 (SL L 122, 24.4.2014., str. 18., ELI: <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/376/oj>).

- (c) Nakon što primi informacije iz podtočaka (a) i (b), nadležno tijelo poduzima prikladne mjere za rješavanje sigurnosnog problema.
- (d) Nadležno tijelo odmah obavješćuje o mjerama poduzetima u skladu s točkom (c) sve osobe ili organizacije koje se moraju pridržavati tih mjera na temelju Uredbe (EU) 2018/1139 i njezinih delegiranih i provedbenih akata. Nadležno tijelo o tim mjerama također obavješćuje Agenciju i, ako su potrebne zajedničke mjere, druge predmetne države članice.

AR.UAS.GEN.135 A Trenutačna reakcija na incident ili ranjivost povezanu s informacijskom sigurnošću koja utječe na sigurnost zračnog prometa

- (a) Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 376/2014 i njezine delegirane i provedbene akte, nadležno tijelo uspostavlja sustav za primjereno prikupljanje, analizu i širenje informacija o incidentima i ranjivostima povezanim s informacijskom sigurnošću koji bi mogli utjecati na sigurnost zračnog prometa o kojima su organizacije dostavile informacije. To se provodi u koordinaciji s drugim relevantnim tijelima odgovornima za informacijsku ili kibernetičku sigurnost u državi članici kako bi se poboljšale koordinacija i usklađenost sustava izvješćivanja.
- (b) Agencija uspostavlja sustav za primjerenu analizu svih relevantnih informacija važnih za sigurnost koje zaprimi u skladu s točkom AR.UAS.GEN.125 podtočkom (c) i bez nepotrebne odgode dostavlja državama članicama i Komisiji sve informacije, uključujući preporuke ili korektivne mjere koje se trebaju poduzeti, potrebne za pravodobnu reakciju na incident ili ranjivost povezanu s informacijskom sigurnošću koja bi mogla utjecati na sigurnost zračnog prometa i koja uključuje UAS-ove, komponente UAS-a, osobe ili organizacije koji podliježu Uredbi (EU) 2018/1139 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima.
- (c) Nakon što primi informacije iz podtočaka (a) i (b), nadležno tijelo poduzima prikladne mjere kako bi ispravno uzelo u obzir mogući utjecaj incidenta ili ranjivosti povezane s informacijskom sigurnošću na sigurnost zračnog prometa.
- (d) O mjerama poduzetima u skladu s podtočkom (c) odmah se obavješćuju sve osobe ili organizacije koje se trebaju pridržavati tih mjera na temelju Uredbe (EU) 2018/1139 i njezinih delegiranih i provedbenih akata. Nadležno tijelo države članice o tim mjerama također obavješćuje Agenciju i, ako su potrebne zajedničke mjere, nadležna tijela drugih predmetnih država članica.

AR.UAS.GEN.200 Sustav upravljanja

- (a) Nadležno tijelo uspostavlja i održava sustav upravljanja, koji uključuje barem:
  1. dokumentirane politike i postupke za opisivanje njegove organizacije, načina i metoda za uspostavljanje sukladnosti s Uredbom (EU) 2018/1139 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima. Postupci moraju biti ažurni i unutar tog nadležnog tijela služiti kao osnovna radna dokumentacija za sve povezane zadaće;
  2. dovoljan broj osoblja za obavljanje zadaća i izvršavanje odgovornosti. Mora postojati sustav za planiranje raspoloživosti osoblja kako bi se osiguralo pravilno obavljanje svih zadaća;
  3. osoblje kvalificirano za obavljanje dodijeljenih zadaća koje mora imati potrebno znanje, iskustvo te pohađati početno i periodično osposobljavanje radi osiguravanja kontinuirane stručnosti;
  4. odgovarajuće objekte i uredski prostor u kojem osoblje obavlja dodijeljene zadaće;
  5. funkciju za praćenje sukladnosti sustava upravljanja s relevantnim zahtjevima i prikladnosti postupaka, uključujući uspostavljanje postupka unutarnje revizije i postupka upravljanja sigurnosnim rizicima; praćenje sukladnosti mora uključivati sustav za slanje povratnih informacija o nalazima revizije višem rukovodstvu nadležnog tijela kako bi se, prema potrebi, provele korektivne mjere;
  6. osobe ili skupine osoba koje su odgovorne višem rukovodstvu nadležnog tijela za funkciju praćenja sukladnosti.
- (b) Za svako područje aktivnosti, uključujući sustav upravljanja, nadležno tijelo imenuje najmanje jednu osobu koja ima opću odgovornost za upravljanje relevantnim zadaćama.

- (c) Nadležno tijelo uspostavlja postupke za sudjelovanje u međusobnoj razmjeni svih potrebnih informacija i pomoći s drugim relevantnim nadležnim tijelima, neovisno o tome jesu li ta tijela iz njegove države članice ili drugih država članica, uključujući sljedeće informacije:
1. sve nalaze i naknadne mjere poduzete na temelju rezultata provedenog nadzora osoba i organizacija koje obavljaju aktivnosti na državnom području države članice, ali koje je certificiralo nadležno tijelo druge države članice ili Agencija;
  2. informacije koje proizlaze iz obveznog i dobrovoljnog prijavljivanja događaja kako je propisano u točki CAO.UAS.120 Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107.
- (d) Postupci povezani sa sustavom upravljanja i njihove izmjene stavljaju se na raspolaganje Agenciji za potrebe standardizacije.
- (e) Uz zahtjeve iz podtočke (a) sustav upravljanja koji uspostavlja i održava nadležno tijelo mora biti sukladan s Prilogom I. (dio IS.AR) Provedbenoj uredbi (EU) 2023/203 kako bi se osiguralo pravilno upravljanje rizicima za informacijsku sigurnost koji mogu utjecati na sigurnost zračnog prometa.

AR.UAS.GEN.205 Dodjeljivanje zadaća

- (a) Nadležno tijelo može kvalificiranim subjektima dodijeliti zadaće povezane s početnom certifikacijom ili kontinuiranim nadzorom organizacija koje podliježu Uredbi (EU) 2018/1139 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima. Prilikom dodjeljivanja zadaća nadležno tijelo dužno se pobrinuti:
1. da je uspostavljen sustav za početno i kontinuirano ocjenjivanje sukladnosti kvalificiranog subjekta s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2018/1139; taj sustav i rezultati ocjenjivanja moraju biti dokumentirani;
  2. da je sklopljen pisani sporazum s kvalificiranim subjektom koji su obje strane odobrile na odgovarajućoj upravnoj razini i u kojem je jasno utvrđeno sljedeće:
    - i. zadaće koje treba izvršiti;
    - ii. izjave, izvješća i evidencija koje treba dostaviti;
    - iii. tehnički uvjeti koji moraju biti ispunjeni kad se takve zadaće obavljaju;
    - iv. s tim povezana područja odgovornosti;
    - v. zaštita informacija dobivenih prilikom obavljanja takvih zadaća.
- (b) Nadležno tijelo osigurava da postupak unutarnje revizije i postupak upravljanja sigurnosnim rizicima uspostavljeni u skladu s točkom AR.UAS.GEN.200 podtočkom (a) podpodtočkom 5. obuhvaćaju sve zadaće certifikacije i kontinuiranog nadzora koje kvalificirani subjekt obavlja u njegovo ime.
- (c) Za certifikaciju i nadzor sukladnosti organizacije s točkom CAO.UAS.102 Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107 nadležno tijelo može dodijeliti zadaće kvalificiranim subjektima u skladu s podtočkom (a) ili bilo kojem relevantnom tijelu koje je odgovorno za informacijsku sigurnost ili kibernetičku sigurnost u državi članici; prilikom dodjeljivanja zadaća nadležno tijelo dužno se pobrinuti:
1. da kvalificirani subjekt ili relevantno tijelo koordinira i uzima u obzir sve aspekte povezane sa sigurnošću zračnog prometa;
  2. da su rezultati aktivnosti certifikacije i nadzora koje obavlja kvalificirani subjekt ili relevantno tijelo uključeni u opće spise organizacije o certifikaciji i nadzoru;
  3. da njegov vlastiti sustav upravljanja informacijskom sigurnošću uspostavljen u skladu s točkom AR.UAS.GEN.200 podtočkom (e) obuhvaća sve zadaće certifikacije i kontinuiranog nadzora koje se obavljaju u njegovo ime.

AR.UAS.GEN.210 Promjene u sustavu upravljanja

- (a) Nadležno tijelo mora imati uspostavljen sustav za utvrđivanje promjena koje utječu na njegovu sposobnost obavljanja zadaća i izvršavanja odgovornosti kako je propisano u Uredbi (EU) 2018/1139 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima. Taj sustav omogućuje nadležnom tijelu da poduzme svaku potrebnu mjeru za osiguravanje kontinuirane prikladnosti i djelotvornosti sustava upravljanja.

- (b) Nadležno tijelo pravodobno ažurira svoj sustav upravljanja u skladu sa svim izmjenama Uredbe (EU) 2018/1139 i njezinih delegiranih i provedbenih akata kako bi se osigurala njezina djelotvorna provedba.
- (c) Nadležno tijelo obavješćuje Agenciju o svim promjenama koje utječu na njegovu sposobnost obavljanja zadaća i izvršavanja odgovornosti kako je propisano u Uredbi (EU) 2018/1139 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima.

AR.UAS.GEN.220 Vođenje evidencije

- (a) Nadležno tijelo uspostavlja sustav vođenja evidencije koji osigurava odgovarajuće pohranjivanje, dostupnost i pouzdanu sljedivost:
  - 1. dokumentiranih politika i postupaka sustava upravljanja;
  - 2. osposobljavanja, kvalifikacija i ovlaštenja njegova osoblja;
  - 3. dodjele zadaća, uključujući elemente propisane u točki AR.UAS.GEN.205 i pojedinih dodijeljenih zadaća;
  - 4. certifikacijskih postupaka i kontinuiranog nadzora certificiranih organizacija, uključujući:
    - i. podnošenje zahtjeva za certifikat organizacije;
    - ii. program nadležnog tijela za kontinuirani nadzor, uključujući svu evidenciju ocjenjivanja, kontrola i inspekcija;
    - iii. certifikat organizacije, uključujući sve njegove izmjene;
    - iv. program nadzora u kojem su navedeni datumi kad kontrole treba provesti i kad su provedene;
    - v. svu službenu korespondenciju;
    - vi. preporuke za izdavanje ili produljenje certifikata te pojedinih nalaza i mjera koje su organizacije poduzele kako bi zaključile te nalaze, uključujući datum zaključenja, izuzeća, mjere osiguravanja provedbe propisa i opažanja;
    - vii. sva izvješća o ocjenjivanjima, kontrolama i inspekcijama koja je izdalo drugo nadležno tijelo u skladu s točkom AR.UAS.GEN.300 podtočkom (d);
    - viii. sve upute ili priručnike organizacije i sve njihove izmjene;
    - ix. sve druge dokumente koje je odobrilo nadležno tijelo;
  - 5. postupka nadzora UAS-ova koji su pod nadzorom nadležnog tijela, uključujući:
    - i. svjedodžbu o plovidbenosti bespilotnog zrakoplova;
    - ii. potvrde o provjeri plovidbenosti;
    - iii. izvještaje s provjera plovidbenosti koje je provelo nadležno tijelo;
    - iv. svu relevantnu korespondenciju koja se odnosi na UAS-ove;
    - v. pojedinih mjera izuzeća i osiguravanja provedbe propisa;
    - vi. sve dokumente koje je nadležno tijelo odobrilo u skladu s ovim Prilogom;
  - 6. dokumenata u prilog primjeni alternativnih načina usklađivanja;
  - 7. informacija o sigurnosti dostavljenih u skladu s točkom AR.UAS.GEN.125 i naknadnih mjera;
  - 8. primjene zaštitnih odredaba i odredaba o fleksibilnosti u skladu s člankom 70., člankom 71. stavkom 1. i člankom 76. stavkom 4. Uredbe (EU) 2018/1139.
- (b) Nadležno tijelo održava popis svih certifikata organizacija koje je izdalo.
- (c) Sva evidencija iz podtočaka (a) i (b) čuva se najmanje pet godina podložno primjenjivom pravu o zaštiti podataka, osim evidencije iz podtočke (a) podpodtočke 5., koja se čuva tri godine nakon trajnog povlačenja bespilotnog zrakoplova iz nacionalnog registra države članice.
- (d) Sva evidencija iz podtočaka (a) i (b) na zahtjev se stavlja na raspolaganje nadležnom tijelu druge države članice ili Agenciji.

AR.UAS.GEN.300 Načela nadzora

- (a) Nadležno tijelo provjerava:
1. prije izdavanja certifikata, odobrenja ili ovlaštenja, ovisno o slučaju, sukladnost sa zahtjevima koji se primjenjuju na organizacije ili UAS-ove;
  2. kontinuiranu sukladnost organizacija koje je certificiralo s primjenjivim zahtjevima;
  3. kontinuiranu sukladnost sa zahtjevima koji se primjenjuju na UAS-ove pod njegovim nadzorom;
  4. provedbu odgovarajućih sigurnosnih mjera koje je naložilo nadležno tijelo u skladu s točkom AR.UAS.GEN.135 podtočkama (c) i (d).
- (b) Ta provjera:
1. mora biti potkrijepljena dokumentacijom čija je izričita svrha da se osoblju odgovornom za nadzor daju smjernice za obavljanje njegovih funkcija;
  2. predmetnim organizacijama daje uvid u rezultate aktivnosti nadzora;
  3. mora se temeljiti na ocjenjivanjima, kontrolama, inspekcijama, provjerama i, prema potrebi, nenajavljenim inspekcijama;
  4. nadležnom tijelu daje potrebne dokaze u slučaju da su potrebne daljnje mjere, uključujući mjere utvrđene u točkama AR.UAS.GEN.350 i AR.UAS.GEN.351.
- (c) Nadležno tijelo utvrđuje opseg nadzora iz podtočaka (a) i (b) uzimajući u obzir rezultate prethodnih aktivnosti nadzora i sigurnosne prioritete.
- (d) Ako se objekti organizacije nalaze u više država članica, nadležno tijelo može u skladu s točkom AR.UAS.GEN.010 dopustiti da zadaće nadzora obavljaju nadležna tijela država članica u kojima su objekti smješteni. Svaka organizacija na koju se primjenjuje takav dogovor obavješćuje se o njegovu postojanju i području primjene.
- (e) Kad je riječ o aktivnostima nadzora koje se provode u objektima smještenima u državi članici u kojoj nije glavno mjesto poslovanja organizacije, prije nego što provede terensku kontrolu ili inspekciju takvih objekata, nadležno tijelo u skladu s točkom AR.UAS.GEN.010 obavješćuje nadležno tijelo te države članice.
- (f) Nadležno tijelo prikuplja i obrađuje sve informacije koje smatra potrebnima za obavljanje aktivnosti nadzora.

AR.UAS.GEN.305 Program nadzora – organizacije

- (a) Nadležno tijelo uspostavlja i održava program nadzora koji obuhvaća aktivnosti nadzora propisane u točki AR.UAS.GEN.300.
- (b) Kad je riječ o organizacijama koje je certificiralo nadležno tijelo, u programu nadzora u obzir se uzimaju specifična priroda organizacije, složenost njezinih aktivnosti i rezultati prijašnjih aktivnosti certifikacije ili nadzora ili obojega, a program se temelji na procjenama povezanih rizika. U svakom ciklusu planiranja nadzora program uključuje:
1. ocjenjivanja, kontrole i inspekcije, uključujući, prema potrebi:
    - i. kontrole procesa;
    - ii. kontrole proizvoda na relevantnom uzorku zrakoplova kojim upravlja organizacija ili održavanja koje provodi organizacija ili obojega, ovisno o slučaju;
    - iii. provjeru uzorka obavljenih provjera plovidbenosti;
    - iv. nenajavljene inspekcije;
  2. sastanke koji se održavaju između odgovornog rukovoditelja i nadležnog tijela kako bi se osigurala obostrana trajna informiranost o svim važnim pitanjima.
- (c) Za organizacije koje je certificiralo nadležno tijelo ciklus planiranja nadzora ne smije biti dulji od 24 mjeseca.
- (d) Ciklus planiranja nadzora može se skratiti ako postoji dokaz da su se rezultati organizacije pogoršali u području sigurnosti.

- (e) Program nadzora uključuje evidenciju datuma kad se ocjenjivanja, kontrole, inspekcije i sastanci trebaju održati i datuma kad su ta ocjenjivanja, kontrole, inspekcije i sastanci održani.
- (f) Po završetku svakog ciklusa planiranja nadzora nadležno tijelo izdaje izvješće s preporukom u vezi s produljenjem odobrenja na temelju rezultata nadzora.

AR.UAS.GEN.310 Postupak početne certifikacije – organizacije

- (a) Nakon što organizacija dostavi zahtjev za prvo izdavanje certifikata, nadležno tijelo provjerava sukladnost organizacije s primjenjivim zahtjevima.
- (b) Sastanak s odgovornim rukovoditeljem organizacije održava se najmanje jednom tijekom ispitivanja u svrhu početne certifikacije kako bi se zajamčilo da on u potpunosti razumije svoju ulogu i odgovornost.
- (c) Nadležno tijelo evidentira sve izdane nalaze, postupke zaključivanja i preporuke za izdavanje certifikata.
- (d) Nadležno tijelo pisanim putem potvrđuje organizaciji sve nalaze utvrđene u provjeri. Kad je riječ o početnoj certifikaciji, svi nalazi moraju biti ispravljeni na način prihvatljiv nadležnom tijelu prije izdavanja certifikata.
- (e) Kad utvrdi da organizacija ispunjava primjenjive zahtjeve, nadležno tijelo:
  - 1. izdaje certifikat u skladu s Dodatkom ovom Prilogu;
  - 2. službeno odobrava priručnik organizacije.
- (f) Referentni broj certifikata navodi se u certifikatu organizacije na način koji utvrdi Agencija.
- (g) Certifikat se izdaje bez vremenskog ograničenja. Privilegije i opseg aktivnosti za čiju provedbu organizacija ima odobrenje, uključujući prema potrebi sva ograničenja, navode se u uvjetima odobrenja priloženima certifikatu.
- (h) Kako bi se organizaciji omogućilo da uvede promjene bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela u skladu s točkom CAO.UAS.105 Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107, nadležno tijelo odobrava relevantni postupak iz priručnika organizacije u kojem se utvrđuje opseg takvih promjena i opisuje kako se tim promjenama upravlja i kako se o njima obavješćuje nadležno tijelo.

AR.UAS.GEN.330 Promjene – organizacije

- (a) Nakon primitka zahtjeva za promjenu za koju je potrebno prethodno odobrenje, nadležno tijelo prije izdavanja odobrenja provjerava sukladnost organizacije s primjenjivim zahtjevima.
- (b) Nadležno tijelo utvrđuje uvjete pod kojima organizacija može raditi tijekom promjene, osim ako nadležno tijelo odluči da certifikat organizacije treba privremeno oduzeti.
- (c) Kad utvrdi da organizacija ispunjava primjenjive zahtjeve, nadležno tijelo odobrava promjenu.
- (d) Ne dovodeći u pitanje bilo kakve dodatne mjere osiguravanja provedbe propisa, ako organizacija uvodi promjene za koje je potrebno prethodno odobrenje, a nije dobila odobrenje nadležnog tijela u skladu s podtočkom (c), nadležno tijelo razmatra treba li privremeno oduzeti, ograničiti ili trajno oduzeti certifikat organizacije.
- (e) Nadležno tijelo uključuje preispitivanje promjena za koje nije potrebno prethodno odobrenje u svoj kontinuirani nadzor u skladu s načelima utvrđenima u točki AR.UAS.GEN.300. Ako se utvrdi bilo kakva nesukladnost, nadležno tijelo obavješćuje organizaciju, traži daljnje promjene i postupa u skladu s točkom AR.UAS.GEN.350.

AR.UAS.GEN.350 Nalazi, korektivne mjere i opažanja – organizacije

- (a) Nadležno tijelo uspostavlja sustav za analizu nalaza s obzirom na njihovu važnost za sigurnost.
- (b) Nadležno tijelo izdaje nalaz 1. stupnja kad utvrdi znatnu nesukladnost s primjenjivim zahtjevima iz Uredbe (EU) 2018/1139 i njezinih delegiranih i provedbenih akata, s postupcima i priručnicima organizacije ili s certifikatom organizacije, uključujući uvjete odobrenja, koja smanjuje sigurnost ili ozbiljno ugrožava sigurnost letenja.

Nalazi 1. stupnja uključuju i:

1. svako nedopuštanje nadležnom tijelu da pristupi objektima organizacije iz točke CAO.UAS.112 Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107 tijekom uobičajenog radnog vremena i nakon dva pisana zahtjeva;
  2. stjecanje certifikata organizacije ili održavanje njegove valjanosti dostavljanjem krivotvorenih dokaznih dokumenata;
  3. svaki dokaz o zloupotrebi ili neovlaštenoj upotrebi certifikata organizacije;
  4. nepostojanje odgovornog rukovoditelja.
- (c) Nadležno tijelo izdaje nalaz 2. stupnja kad utvrdi nesukladnost s primjenjivim zahtjevima iz Uredbe (EU) 2018/1139 i njezinih delegiranih i provedbenih akata, s postupcima i priručnicima organizacije ili s certifikatom organizacije, uključujući uvjete odobrenja, koja nije klasificirana kao nalaz 1. stupnja.
- (d) Kad se prilikom nadzora ili na bilo koji drugi način utvrdi određeni nalaz, nadležno tijelo, ne dovodeći u pitanje bilo kakve dodatne mjere koje se zahtijevaju Uredbom (EU) 2018/1139 i njezinim delegiranim i provedbenim aktima, pisanim putem obavješćuje organizaciju o nalazu i zahtijeva korektivne mjere za otklanjanje utvrđene nesukladnosti. Ako se nalaz 1. stupnja izravno odnosi na bespilotni zrakoplov ili jedinicu za kontrolu i praćenje, nadležno tijelo obavješćuje nadležno tijelo navedeno u točki AR.UAS.GEN.010 podtočki (a) ako to tijelo nije ono koje je utvrdilo nalaz.
1. U slučaju nalaza 1. stupnja nadležno tijelo bez odgode poduzima odgovarajuće mjere kako bi zabranilo ili ograničilo aktivnosti predmetne organizacije i, prema potrebi, poduzima mjere za trajno oduzimanje certifikata ili za privremeno oduzimanje ili ograničavanje cijelog ili dijela certifikata, ovisno o ozbiljnosti nalaza 1. stupnja, dok organizacija ne poduzme zadovoljavajuće korektivne mjere.
  2. U slučaju nalaza 2. stupnja nadležno tijelo:
    - i. odobrava organizaciji razdoblje za provedbu plana korektivnih mjera koje je primjereno prirodi nalaza i koje ni u kojem slučaju inicijalno ne smije biti dulje od tri mjeseca. To razdoblje počinje od datuma kad je organizacija pisanim putem obaviještena o nalazu. Ovisno o prirodi nalaza, nadležno tijelo može produljiti to tromjesečno razdoblje po njegovu isteku;
    - ii. ocjenjuje plan korektivnih mjera koji je predložila organizacija te ga prihvaća ako se na temelju ocjene zaključuje da je dostatan za uklanjanje nesukladnosti.
  3. Ako organizacija ne dostavi prihvatljiv plan korektivnih mjera ili ne provede korektivne mjere u roku koji je nadležno tijelo inicijalno prihvatilo ili dodatno produljilo, nalaz se podiže na nalaz 1. stupnja te se poduzimaju mjere u skladu s podtočkom (d) podpodtočkom 1.

4. Nadležno tijelo vodi evidenciju svih nalaza koje je utvrdilo ili koji su mu dostavljeni u skladu s podtočkom (e) te, prema potrebi, mjera osiguravanja provedbe propisa koje je primijenilo i svih korektivnih mjera i datuma zaključenja mjera povezanih sa svim nalazima.
- (e) Ne dovodeći u pitanje bilo kakve dodatne mjere osiguravanja provedbe propisa, kad tijelo koje obavlja zadaće nadzora u skladu s točkom AR.UAS.GEN.300 podtočkom (d) utvrdi bilo kakvu nesukladnost organizacije koju je certificiralo nadležno tijelo druge države članice ili Agencija s primjenjivim zahtjevima iz Uredbe (EU) 2018/1139 i njezinih delegiranih i provedbenih akata, ono obavješćuje to nadležno tijelo i navodi stupanj nalaza.
- (f) Nadležno tijelo može iznijeti opažanja u svakom od sljedećih slučajeva za koji nije potreban nalaz 1. ili 2. stupnja:
  1. za svaki element čije su performanse ocijenjene kao nedjelotvorne;
  2. ako se utvrdi da element može uzrokovati nesukladnost u skladu s podtočkama (b) ili (c);
  3. kad su prijedlozi ili poboljšanja od interesa za ukupnu uspješnost organizacije.

Nadležno tijelo evidentira opažanja izdana u skladu s ovom točkom te o njima obavješćuje organizaciju u pisanom obliku.

AR.UAS.GEN.351 Nalazi i korektivne mjere – UAS-ovi

- (a) Nadležno tijelo uspostavlja sustav za analizu nalaza s obzirom na njihovu važnost za sigurnost.
- (b) Nalaz 1. stupnja je svaka znatna nesukladnost UAS-a sa zahtjevima iz Priloga I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107 koja smanjuje sigurnost ili ozbiljno ugrožava sigurnost letenja.
- (c) Nalaz 2. stupnja je svaka nesukladnost UAS-a sa zahtjevima iz Priloga I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107 koja nije klasificirana kao nalaz 1. stupnja.
- (d) Ako se u provjeri zrakoplova ili na drugi način pronađu dokazi o nesukladnosti UAS-a sa zahtjevima iz Priloga I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107, nadležno tijelo:
  1. za nalaze 1. stupnja odmah traži plan korektivnih mjera s ispravcima koje treba poduzeti prije daljnjeg letenja i, prema potrebi, trajno ili privremeno oduzima potvrdu o provjeri plovidbenosti; i
  2. za nalaze 2. stupnja traži plan korektivnih mjera koji je primjeren prirodi nalaza.

AR.UAS.GEN.355 Privremeno oduzimanje, ograničavanje i trajno oduzimanje certifikata

Nadležno tijelo:

- (a) privremeno oduzima certifikat ako smatra da je takva mjera potrebna iz opravdanih razloga kako bi se spriječila vjerodostojna prijetnja sigurnosti bespilotnog zrakoplova;
- (b) privremeno ili trajno oduzima ili ograničava certifikat ako je takva mjera potrebna u skladu s točkom AR.UAS.GEN.350 ili AR.UAS.GEN.351;
- (c) privremeno oduzima ili ograničava cijeli certifikat organizacije ili njegov dio ako nepredvidive okolnosti izvan kontrole nadležnog tijela sprečavaju njegove inspektore u izvršavanju dužnosti nadzora tijekom ciklusa planiranja nadzora.

PODDIO CAW

PLOVIDBENOST UAS-ova

AR.UAS.CAW.005 Područje primjene

U ovom poddijelu utvrđuju se zahtjevi koje nadležno tijelo treba ispuniti prilikom obavljanja zadaća i ispunjavanja odgovornosti u području nadzora kontinuirane plovidbenosti UAS-ova koji podliježu Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107 i izdavanja potvrda o provjeri plovidbenosti.

AR.UAS.CAW.303 Praćenje kontinuirane plovidbenosti UAS-ova

- (a) Nadležno tijelo razvija program provjere u skladu s pristupom koji se temelji na procjeni rizika kako bi pratilo status plovidbenosti flote bespilotnih zrakoplova u svojem registru i njihovih jedinica za kontrolu i praćenje.
- (b) Program provjere uključuje provjere proizvoda na uzorku bespilotnih zrakoplova i jedinica za kontrolu i praćenje te obuhvaća sve aspekte ključnih elemenata rizika za plovidbenost.
- (c) Provjera proizvoda na uzorku provjerava postignute standarde plovidbenosti u odnosu na primjenjive zahtjeve te utvrđuje nalaze.
- (d) Svi utvrđeni nalazi kategoriziraju se u skladu s točkom AR.UAS.GEN.351 i potvrđuju pisanim putem odgovornoj osobi ili organizaciji u skladu s točkom ML.UAS.201 Priloga I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107.
- (e) Nadležno tijelo evidentira sve nalaze i postupke zaključivanja.
- (f) Ako se tijekom takve provjere pronađu dokazi o nesukladnosti s ovim Prilogom ili drugim priložima, s nalazom se postupa u skladu s relevantnim prilogom.
- (g) Ako je to potrebno za odgovarajuće mjere osiguravanja provedbe propisa, nadležna tijela razmjenjuju s drugim nadležnim tijelima informacije o svim nesukladnostima utvrđenima u skladu s podtočkom (f).

AR.UAS.CAW.902 Provjera plovidbenosti koju provodi nadležno tijelo

- (a) Kad provodi provjeru plovidbenosti i izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti (EASA Obrazac 15d) kako je utvrđeno u Dodatku 2. Prilogu I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107, nadležno tijelo provodi provjeru plovidbenosti u skladu s točkom ML.UAS.903 Priloga I. (dio ML.UAS) toj delegiranoj uredbi.
- (b) Nadležno tijelo mora imati osoblje za provjeru plovidbenosti koje provodi provjere plovidbenosti. To osoblje mora ispunjavati sve zahtjeve navedene u nastavku:
  - 1. imati najmanje tri godine iskustva u području kontinuirane plovidbenosti;
  - 2. imati diplomu ili dozvolu iz područja zrakoplovstva ili jednakovrijednu kvalifikaciju;
  - 3. proći odgovarajuće osposobljavanje za održavanje zrakoplova;
  - 4. imati položaj na temelju kojeg je ovlašteno za potpisivanje u ime nadležnog tijela.Ne dovodeći u pitanje podtočku (b) podpodtočke od 1. do 4., zahtjev iz podtočke (b) podpodtočke 2. može se zamijeniti s tri godine iskustva u području kontinuirane plovidbenosti dodatne na prethodno stečeno iskustvo koje se traži na temelju podtočke (b) podpodtočke 1.
- (c) Nadležno tijelo vodi evidenciju cijelog osoblja za provjeru plovidbenosti, koja uključuje podatke o svim odgovarajućim kvalifikacijama, zajedno sa sažetkom relevantnog iskustva i osposobljavanja u području upravljanja kontinuiranom plovidbenošću.
- (d) Za vrijeme provjere plovidbenosti nadležno tijelo mora imati pristup odgovarajućim podacima kao što su oni navedeni u točkama ML.UAS.305 i ML.UAS.401 Priloga I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107.
- (e) Nakon što s pozitivnim ishodom zaključi provjeru plovidbenosti osoblje koje provodi provjeru plovidbenosti izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti (EASA Obrazac 15d) utvrđenu u Dodatku 2. Prilogu I. (dio ML.UAS) Delegiranoj uredbi (EU) 2024/1107.
- (f) Svaki put kad se na temelju okolnosti otkrije postojanje potencijalne opasnosti za sigurnost, nadležno tijelo samo provodi provjeru plovidbenosti i izdaje potvrdu o provjeri plovidbenosti.

Dodatak

Certifikat organizacije iz dijela CAO.UAS – EASA Obrazac 3 – CAO.UAS

- (a) Unutar klasa i ovlaštenja za odobrenje koje utvrđuje nadležno tijelo točne granice odobrenja određene su opsegom poslova koji je naveden u priručniku organizacije. Stoga je važno da se klase i ovlaštenja za odobrenje i opseg poslova organizacije podudaraju.
- (b) Kad je riječ o privilegijama za održavanje bespilotnog zrakoplova ili jedinice za kontrolu i praćenje, ovlaštenje za UAS znači da organizacija iz dijela CAO.UAS može održavati bespilotni zrakoplov, jedinicu za kontrolu i praćenje ili oboje u skladu s opsegom poslova navedenim u priručniku organizacije. Takva organizacija može održavati i komponente (uključujući motore) u skladu s podacima za održavanje bespilotnog zrakoplova ili jedinice za kontrolu i praćenje ili, ako se s tim složi nadležno tijelo, u skladu s podacima za održavanje komponenti, samo dok su takve komponente ugrađene u bespilotni zrakoplov ili jedinicu za kontrolu i praćenje. Takva organizacija svejedno može privremeno odstraniti komponentu radi održavanja i tako olakšati pristup toj komponenti, osim ako njezino odstranjivanje stvara potrebu za dodatnim održavanjem za koje organizacija nema odobrenje. Na odstranjivanje komponente radi održavanja koje provodi organizacija za održavanje s ovlaštenjem za UAS primjenjuje se postupak kontrole iz priručnika organizacije.
- U okviru ovlaštenja za UAS organizacija iz dijela CAO.UAS može, u skladu s opsegom poslova navedenim u priručniku organizacije, također imati odobrenje za ugradnju jedinice za kontrolu i praćenje, upravljanje kontinuiranom plovidbenošću UAS-ova, obavljanje provjera plovidbenosti i izdavanje dozvola za letenje.
- (c) Ovlaštenje za *kompletan motor* (turbinski, klipni, električni ili drugi) znači da organizacija iz dijela CAO.UAS može održavati neugrađene motore i komponente motora u skladu s podacima za održavanje motora ili, ako se s tim složi nadležno tijelo, u skladu s podacima za održavanje komponente, samo dok su takve komponente ugrađene u motor. Takva organizacija s ovlaštenjem za motor svejedno može privremeno odstraniti komponentu radi održavanja i tako olakšati pristup toj komponenti, osim ako njezino odstranjivanje stvara potrebu za dodatnim održavanjem za koje organizacija nema odobrenje. Organizacija s ovlaštenjem za motor može tijekom održavanja bespilotnih zrakoplova održavati i ugrađene motore podložno postupku kontrole navedenom u priručniku organizacije koji odobrava nadležno tijelo.
- (d) Ovlaštenje za *komponentu osim kompletnih motora* znači da organizacija iz dijela CAO.UAS može održavati neugrađene komponente (osim kompletnih motora) namijenjene za ugradnju u bespilotni zrakoplov, motor ili jedinicu za kontrolu i praćenje. Ta organizacija može tijekom održavanja bespilotnog zrakoplova, jedinice za kontrolu i praćenje ili u objektu za održavanje motora održavati i ugrađene komponente (osim kompletnih motora) podložno postupku kontrole navedenom u priručniku organizacije koji odobrava nadležno tijelo.
- (e) Ovlaštenje za *nedestruktivno ispitivanje* je nezavisno ovlaštenje koje nije nužno povezano s određenim bespilotnim zrakoplovom, motorom ili nekom drugom komponentom. Ovlaštenje za nedestruktivno ispitivanje potrebno je samo za organizaciju iz dijela CAO.UAS koja provodi nedestruktivno ispitivanje kao posebnu zadaću za drugu organizaciju. Odobrena organizacija iz dijela CAO.UAS s ovlaštenjem za UAS, motor ili komponentu može provoditi nedestruktivno ispitivanje na proizvodima i komponentama koje održava u skladu s priručnikom organizacije koji sadržava postupke za nedestruktivno ispitivanje, a da pri tome ne mora imati ovlaštenje za nedestruktivno ispitivanje.

[DRŽAVA ČLANICA (*)]
Članica Europske unije (**)

CERTIFIKAT ORGANIZACIJE IZ DIJELA CAO.UAS

Referentna oznaka: [OZNAKA DRŽAVE ČLANICE (**)].CAO.UAS.[XXXX]

U skladu s Uredbom (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa, Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2024/1109 i Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2024/1107 te pod uvjetima navedenim u nastavku, [NADLEŽNO TIJELO DRŽAVE ČLANICE (*)] ovim potvrđuje da je:

[IME ODOBRENE ORGANIZACIJE I ADRESA]

organizacija iz dijela CAO.UAS koja ispunjava zahtjeve iz Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1107

UVJETI:

- Ovo je odobrenje ograničeno na ono što je navedeno u priloženim uvjetima odobrenja i odjeljku o opsegu poslova u priručniku organizacije iz Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1107;
- Za ovo je odobrenje nužno pridržavanje postupaka navedenih u priručniku organizacije;
- Ovo je odobrenje valjano sve dok odobrena organizacija iz dijela CAO.UAS ispunjava zahtjeve iz Priloga II. (dio CAO.UAS) Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1107;
- Ako odobrena organizacija iz dijela CAO.UAS sklopi podugovor o pružanju usluga s jednom ili više organizacija, ovo odobrenje ostaje valjano pod uvjetom da takve organizacije ispunjavaju primjenjive ugovorne obveze;
- Podložno ispunjavanju prethodno navedenih uvjeta, ovo odobrenje ostaje valjano bez vremenskog ograničenja ako prethodno nije vraćeno, zamijenjeno, privremeno oduzeto ili trajno oduzeto.

Datum prvog izdavanja potvrde o odobrenju: .....

Datum ove revizije potvrde o odobrenju: .....

Broj revizije: .....

Potpis: .....

Za nadležno tijelo: [NADLEŽNO TIJELO DRŽAVE ČLANICE (*)]

(*) Ili „EASA“ ako je EASA nadležno tijelo.

(**) Izbrisati ako država nije članica EU-a ili u slučaju EASA-e.

EASA Obrazac 3 – CAO.UAS – 1. izdanje

**ORGANIZACIJA IZ DIJELA CAO.UAS
UVJETI ODOBRENJA**

Referentna oznaka: [OZNAKA DRŽAVE ČLANICE (*)].CAO.UAS.XXXX

Organizacija: [IME ODOBRENE ORGANIZACIJE I ADRESA]

KLASA	OVLAŠTENJE	PRIVILEGIJE (***)
UAS (**)	UAS (**)	☐ Održavanje bespilotnog zrakoplova ☐ Održavanje jedinice za kontrolu i praćenje ☐ Ugradnja jedinice za kontrolu i praćenje ☐ Upravljanje kontinuiranom plovidbenošću ☐ Provjera plovidbenosti ☐ Dozvola za letenje
KOMPONENTE (**)	Kompletan motor (**)	☐ Održavanje
	Komponente osim kompletnih motora (**)	
SPECIJALIZIRANE USLUGE (**)	Nedestruktivno ispitivanje (NDT) (**)	☐ Nedestruktivno ispitivanje

Popis podugovorenih organizacija koje obavljaju zadaće u području kontinuirane plovidbenosti

Ovi uvjeti odobrenja ograničeni su na UAS-ove, komponente UAS-ova i aktivnosti navedene u odjeljku s opsegom poslova iz priručnika organizacije.

Referentna oznaka priručnika organizacije: .....

Datum prvog izdavanja priručnika organizacije: .....

Datum posljednje odobrene revizije: ..... Broj revizije: .....

Potpis: .....

Za nadležno tijelo: [NADLEŽNO TIJELO DRŽAVE ČLANICE (*)]

(*) Ili „EASA“ ako je EASA nadležno tijelo.

(**) Prekrižiti nepotrebno ako organizacija nije odobrena.

(***) Odabrati primjenjivo.

EASA Obrazac 3 – CAO.UAS – 1. izdanje